

REQUADRE III-1.

NOTA METODOLÒGICA SOBRE L'ENQUESTA DE CONDICIONS DE VIDA I ELS CANVIS INTRODUÏTS L'ANY 2021

JORDI ARCARONS BULLICH

*Catedràtic d'Economia Aplicada de la
Universitat de Barcelona i membre de la
Xarxa Renda Bàsica*

La metodologia EU-SILC¹ defineix uns quants indicadors per analitzar i mesurar l'exclusió social de les llars i les persones: risc de pobresa, sense ocupació o de baixa intensitat, carència material severa i la taxa AROPE.²

A. Les llars EN RISC DE POBRESA són les que tenen uns ingressos nets inferiors al seu llindar de risc de pobresa; les persones en risc de pobresa són les que les integren.

B. El concepte SENSE OCUPACIÓ O DE BAIXA INTENSITAT es refereix a les persones de 0 a 59 anys que viuen en llars on les persones entre 18 i 59 anys, excloses les de 18 a 24 anys que estudien, treballen una jornada laboral igual o inferior al 20 % del seu potencial total de temps de feina combinat durant l'any anterior.

1. En anglès, Statistics of Income and Living Conditions. Pertany al conjunt d'estadístiques harmonitzades per als països de la Unió Europea sota el control de l'oficina estadística europea EUROSTAT. L'Enquesta de condicions de vida que elabora l'Institut Nacional d'Estadística anualment n'és l'equivalent a Espanya.

2. En anglès, At Risk Of Poverty or Social Exclusion.

C. La CARÈNCIA MATERIAL SEVERA correspon a llars que no poden permetre's, no que decideixen no fer-ho, un mínim de 4 dels 9 elements materials considerats per la majoria de la gent desitjables o necessaris per dur una vida adequada. Aquestes privacions són les següents:

1. Pagar regularment el lloguer, la hipoteca i les despeses de gas, aigua, electricitat, etc.
2. Mantenir la temperatura adequada de la llar.
3. Satisfer despeses imprevistes.
4. Fer una menjada amb carn, pollastre, peix o l'equivalent vegetarià cada dos dies.
5. Anar de vacances almenys una setmana a l'any.
6. Disposar de televisor.
7. Disposar de rentadora.
8. Disposar d'automòbil.
9. Disposar de telèfon.

La taxa AROPE, que està ideada per analitzar l'estat del paper dels ciutadans en societats inclusives i que forma part de l'estratègia Europa-2020, es quantifica entre les persones que es troben en qualsevol de les situacions A, B o C anteriors.

Un cop tancats els objectius de l'estratègia Europa-2020, la Unió Europea hi ha incorporat alguns canvis importants i ha configurat el Pla de Acció del Pilar Europeu dels Drets Socials, que s'ha deno-

minat estratègia Europa 2030.³ Aquesta nova declaració ha introduït nous indicadors d'exclusió social en la metodologia EU-SILC, que apareixen per primer cop quantificats en l'Enquesta de condicions de vida de l'any 2021.

D. El concepte **SENSE OCUPACIÓ O DE BAIXA INTENSITAT** s'amplia de la forma següent: persones entre 0 i 64 anys que viuen en llars en les quals les persones entre 18 i 64 anys —excloses les que tenen entre 18 i 24 anys que estudien—, i les persones jubilades d'acord amb la seva situació econòmica actual auto-definida o que reben qualsevol pensió —excepte la de supervivència—, així com les persones entre 60 i 64 anys d'edat que estan inactives i viuen en una llar en la qual els ingressos principals són pensions —excepte la de supervivència—, van treballar menys del 20 % del seu temps de feina potencial total. Les llars compostes únicament per infants, persones que estudien menors de 25 anys o persones de 65 anys i més queden excloses de l'indicador.

3. Per a més detalls dels objectius, podeu consultar The European Pillar of Social Rights Action Plan, disponible a: <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>.

Concretament, el Pla d'Acció estableix tres objectius principals en els àmbits de l'ocupació, les competències i la protecció social:

- Com a mínim el 78 % de la població de 20 a 64 anys hauria d'estar ocupada l'any 2030.
- Com a mínim el 60 % de totes les persones adultes haurien de participar en la formació cada any.
- El nombre de persones en risc de pobresa o exclusió social hauria de reduir-se com a mínim en 15 milions, dels quals almenys 5 milions haurien de ser infants.

E. La **PRIVACIÓ MATERIAL I SOCIAL SEVERA** quantifica la carència forçada dels elements necessaris i desitjables per dur una vida adequada, i inclou les persones que no poden pagar un determinat bé, servei o activitat social. Es defineix com la proporció de la població que experimenta una falta forçada en almenys 7 dels 13 elements de privació (6 dels quals d'àmbit individual i 7 de relacionats amb la llar). Les privacions relacionades amb la persona són les següents:

1. Disposar de connexió a internet.
2. Substituir roba desgastada per roba nova.
3. Disposar de dos parells de sabates de la mida adient (inclosos un parell per a qualsevol clima).
4. Gastar una petita quantitat de doblers cada setmana en la persona mateixa.
5. Tenir activitats regulars d'oci.
6. Reunir-se amb altres persones per prendre una copa o menjar almenys un cop al mes.

Les privacions relacionades amb la llar són les següents:

1. Satisfer despeses inesperades.
2. Anar de vacances almenys una setmana a l'any.
3. Pagar regularment el lloguer, la hipoteca, les despeses de gas, aigua, electricitat, etc., quotes de compra a terminis o altres pagaments de préstecs.

4. Fer una menjada de carn, pollastre, peix o l'equivalent vegetarià cada dos dies.
5. Mantenir adequadament la llar.
6. Tenir accés a un cotxe o furgoneta per a ús personal.
7. Substituir mobles desgastats.

La taxa AROPE modificada, que forma part de l'estratègia Europa-2030, es quantifica entre les persones que estan en qualsevol de les situacions A, D o E anteriors.⁴

4. Segons l'Enquesta de condicions de vida 2021, a les Illes Balears es van obtenir les xifres següents d'aquests conceptes:

- Llindar de risc de pobresa: 9.548,71 euros anuals (per a una llar unifamiliar).
- Llars en risc de pobresa: 86.586 (18,73 %).
- Persones sense ocupació o de baixa intensitat (antiga definició de l'estratègia Europa-2020): 85.919 (9,07 %).
- Persones sense ocupació o de baixa intensitat (nova definició de l'estratègia Europa-2030): 72.321 (7,11 %).
- Llars en carència material severa: 37.515 (8,09 %).
- Persones en carència material i social severa: 73.497 (6,06 %).
- Persones en risc de pobresa o exclusió social (antiga definició de l'estratègia Europa-2020): 296.242, taxa AROPE: 24,44 %.
- Persones en risc de pobresa o exclusió social (nova definició de l'estratègia Europa-2030): 259.000, taxa AROPE: 21,37 %.